

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

RESPONDENTNÍ PROSTŘEDKY ČESKÝCH PŘÍSLOVCÍ MÍRY VE
ŠPANĚLŠTINĚ
(KONTRASTIVNÍ KORPUSOVÁ ANALÝZA)

Vedoucí práce: PhDr. Jana Pešková, Ph.D.

Autor práce: Tomáš Daňhel

Studijní obor: Španělský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: třetí

2022

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci *Respondentní prostředky českých přísloví míry ve španělštině (kontrastivní korpusová analýza)* vypracoval samostatně pod vedením PhDr. Jany Peškové, Ph.D. a uvedl v ní všechny použité literární a jiné odborné prameny.

V Českých Budějovicích dne .....

.....

Rád bych poděkoval vedoucí bakalářské práce, PhDr. Janě Peškové, Ph.D., za průběžné konzultace, podporu a přátelský přístup při psaní bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval i své rodině především za morální podporu.

Obsah	
Anotace	6
Annotation	7
Úvod	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. Adverbia	10
1.1 Klasifikace adverbii	10
1.1.1 Klasifikace z hlediska výrazové formy	10
1.1.2 Klasifikace podle významu	11
1.1.3 Klasifikace podle vzniku	16
1.2 Tvoření a stupňování adverbii	17
1.3 Charakteristika adverbii z pohledu českých gramatik	18
1.4 Charakteristika adverbii z pohledu španělských gramatik	20
PRAKTICKÁ ČÁST	22
2 Měrové adverbium zcela	23
2.1 Analýza měrového adverbia <i>zcela</i> v beletristickém textu	23
2.2 Analýza měrového adverbia <i>zcela</i> v odborném textu	24
2.3 Analýza měrového adverbia <i>zcela</i> ve filmových titulkách	25
3 Měrové adverbium poněkud	26
3.1 Analýza měrového adverbia <i>poněkud</i> v beletristickém textu	26
3.2 Analýza měrového adverbia <i>poněkud</i> v odborném textu	29
3.3 Analýza měrového adverbia <i>poněkud</i> ve filmových titulkách	30
4 Měrové adverbium částečně	31
4.1 Analýza měrového adverbia <i>částečně</i> v beletristickém textu	31
4.2 Analýza měrového adverbia <i>částečně</i> v odborném textu	33
4.3 Analýza měrového adverbia <i>částečně</i> ve filmových titulkách	34
5 Měrové adverbium nepřetržitě	35
5.1 Analýza měrového adverbia <i>nepřetržitě</i> v beletristickém textu	35
5.2 Analýza měrového adverbia <i>nepřetržitě</i> v odborném textu	37
5.3 Analýza měrového adverbia <i>nepřetržitě</i> ve filmových titulkách	40
6 Měrové adverbium poměrně	42
6.1 Analýza měrového adverbia <i>poměrně</i> v beletristickém textu	42
6.2 Analýza měrového adverbia <i>poměrně</i> v odborném textu	43
6.3 Analýza měrového adverbia <i>poměrně</i> ve filmových titulkách	45

Závěr	47
Resumen.....	51
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	53

Anotace

Předmětem této bakalářské práce jsou respondentní prostředky českých příslovčí míry ve španělštině a jejich následná korpusová analýza. Cílem práce je provedení analýzy výrazových prostředků, které ve španělštině odpovídají významům vyjadřovaným v češtině příslovci míry. Práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Část teoretická je zaměřena zejména na pojetí daného tématu v použitých španělsky i česky psaných gramatikách a část praktická je zaměřena na provádění analýzy vybraných příslovčí míry v korpusu InterCorp. Na základě korpusové analýzy je následně učiněn závěr.

Annotation

The subject of this bachelor thesis are the Respondents of Czech adverbs of quantity in Spanish. The objective of this thesis is to perform an analysis of means of expression, which in Spanish corresponds to the meanings expressed in Czech by the adverbs of quantity. The work is divided into a theoretical part and a practical part. The theoretical part is mainly focused on the concept of the topic in the grammars written in the Spanish and Czech language and the practical part is focused on the analysis of selected adverbs of quantity in the InterCorp corpus. The conclusion then is made based on the corpus analysis afterwards.

Úvod

V dnešní moderní době je každý z nás obklopen různými rozmanitými kulturami a styk s dalšími cizími národnostmi a jazyky způsobuje, že se často setkáváme s výrazy, které mohou představovat vícero různých překladových ekvivalentů, častokrát např. pouze pro jeden výraz v daném výchozím jazyce. A proto se v této práci budeme také zabývat tím, kolik možných ekvivalentů v cílovém jazyce je možné použít pro jeden daný termín v jazyce výchozím.

Tato bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Jejím tématem jsou respondentní prostředky českých příslovcí míry ve španělštině. V teoretické části bude nastíněno téma příslovcí (adverbii) v obecné rovině, dále bude zpracována klasifikace příslovcí a její rozdělení a pojetí podle dostupných gramatik, následovat bude tvoření a stupňování příslovcí. V závěru teoretické části bude téma příslovcí a měrových příslovcí, jež jsou předmětem tohoto výzkumu, komparativně posouzeno z pohledu českých a španělských gramatik. Z českých gramatik byly vybrány tituly Bohumila Zavadila a Petra Čermáka a Baéze San Josého, Josefa Dubského a Jany Králové-Kullové. Ze španělských zdrojů byly vybrány gramatiky od Leonarda Gómeze Torrega a od Francisca Marcose Marína a Palomy España Ramirézové.

Jak již bylo zmíněno, praktická část této bakalářské práce se zabývá problematikou překladu měrových příslovcí z výchozího jazyka (češtiny) do jazyka cílového (španělštiny). Zde bude provedena korpusová analýza pěti vybraných měrových příslovcí, které budou specifikovány v praktické části. Analýza bude probíhat v paralelním korpusu InterCorp, který je součástí Českého národního korpusu, a tato analýza bude rozdělena do tří podkapitol. V první podkapitole se bude analyzovat překlad daných měrových adverbii v rámci české beletrie, v druhé bude vyhledávání omezeno na analýzu překladu v právním nebo žurnalistickým textu a v poslední podkapitole se analýza bude vázat na filmové titulky. Bude se pracovat i s aplikací Treq, která je součástí Českého národního korpusu, a která umožňuje snadné vyhledávání překladových ekvivalentů a jejich sestupného seřazování od nejfrekventovanější možnosti překladu hledaného slova. Ve všech podkapitolách a u každého jednotlivého typu překladu daného příslovce bude vždy uvedeno několik příkladů, na kterých budou zkoumány překladatelské postupy, které překladatelé použili.

Cílem práce je dokázat rozmanitost samotného překladu, odlišné a unikátní nápady možnosti překladu různými překladateli, ale hlavně myšlenku, že výchozí české měrové

příslovce je možné přeložit do cílového španělského jazyka vícero možnostmi, než pouze španělským ekvivalentem daného měrového příslovce. V závěru této bakalářské práce bude uvedeno a vysvětleno, jaké překladatelské postupy překladatelé volili nejčastěji a budou uvedeny a shrnuty veškeré poznatky z části teoretické i části praktické.

Téma bakalářské práce bylo autorem vybráno z důvodu jeho zájmu o problematiku a rozmanitost překladu a také z důvodu možnosti rozšíření si jazykových schopností v navazujícím magisterském studiu v oboru překladatelství.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Adverbia

V této kapitole budeme pojednávat o daném tématu v obecné rovině. Vysvětlíme si, co jsou to adverbia a jak se klasifikují, jak se tvoří a stupňují. Poté porovnáme pojetí adverbii i adverbii měrových mezi vybranými česky a španělsky psanými gramatikami.

Adverbia definujeme jako slova neohebná, která značí vlastnosti dějů či okolností a ve větě zastávají funkci příslovečného určení. Zároveň u nich neurčujeme mluvnické kategorie (osoba, číslo, pád, vzor,..).

1.1 Klasifikace adverbii

Následující kapitolu si rozdělíme do několika podkapitol, ve kterých se budeme zabývat klasifikací adverbii. Porovnáme si rozdíly jejího pojetí v různých vybraných českých i španělských gramatikách.

1.1.1 Klasifikace z hlediska výrazové formy

Podle Zavadila a Čermáka se z hlediska výrazové formy mohou španělská adverbia členit do několika následujících skupin:¹

- adverbia původní - tvoří je jeden bazový morfém, synchronicky nesegmentovatelný na jednodušší znakové jednotky: *bien, mal, allí, entonces,...*
- adverbia odvozená (deadjektivní) - adjektivní bazový morfém je významově modifikován morfémem derivačním. Je možno rozlišit:
  - adverbia deadjektivní kvalitativní - pojmenování příznaku vychází přímo z pojmenování vlastnosti, tj. od kvalitativních adjektiv deskriptivních a kvalifikačních: *agradablemente, correctamente, cortésmente, fácilmente...*
  - adjektiva deadjektivní kvalitativně relační - pojmenování příznaku vychází z pojmenování jevu, který vztažením k nějaké substantii vytváří její vlastnost kvalitativně pojatou. Tato adverbia se dají stupňovat i kvantifikovat, avšak není možné je slovotvorně modifikovat. Jsou odvozena od adjektiv relačně kvalitativních a zpravidla implikují význam přirovnávací: *amistosamente, desesperadamente, heroicamente...*

---

¹ ZAVADIL, Bohumil a Petr ČERMÁK. *Mluvnice současné španělštiny: lingvisticky interpretační přístup*. Praha: Karolinum, 2010, str. 192

- adjektiva deadjektivní klasifikačně relační - pojmenování příznaku vychází z pojmenování jevu vztaženého k substanci nekvalitativně, pouze relačně. Jsou odvozená od klasifikačně relačních adjektiv: *históricamente, filosóficamente, interiormente...*
- adverbia složená - vznikla univerbizací ustájených spojení okolnostní povahy, tvořených zpravidla předložkou a substantivem nebo předložkou a adverbiem: *apenas, adonde, anteayer, enseguida...* V české mluvnici se pro ně používá termín „příslopečné spřežky“.
- adverbia premorfologická: lexikalizovaná ustálená spojení tvoření předložkou a substantivem, předložkou a adverbiem, příp. předložkou a adjektivem se souhrným významem adverbialním. Španělsky *frases adverbiales*, v češtině existuje termín „příslopečné výrazy“: *a donde, de donde, hacia donde, de nuevo, de veras, a veces...*
- adverbia konvertovaná: ustrnulé tvary adjektiv plnící adverbialní funkci v určitých přibližně ustálených spojeních se slovesem: *hablar alto, darle duro, pegar fuerte, caminar rápido...*

1.1.2 Klasifikace podle významu

Tradičně se adverbia podle Baéze San Josého, Dubského a Králové rozdělují do následujících podskupin:²

- adverbia místa - *arriba, abajo, lejos...*
- adverbia času - *hoy, ayer, mañana...*
- adverbia způsobu - *bien, mal, lentamente, fácilmente...*
- adverbia míry - *mucho, poco, muy, demasiado...*
- adverbia zřetele - *totalmente, básicamente...*
- adverbia příčiny - *curiosamente, casualmente...*

Existuje skupina adverbií, tzv. adverbia zájmenná (deiktická adverbia), která podobně jako zájmena naznačují přítomnost určité okolnosti ve vztahu k dané situaci. Člení se následovně:³

- adverbia ukazovací - *ahora, entonces, así, tal, tanto...*

² BÁEZ SAN JOSÉ, Valerio, Jana KRÁLOVÁ a Josef DUBSKÝ. *Moderní gramatika španělštiny*. Plzeň: Fraus, 1999, str. 129

³ Tamtéž, str. 129

- adverbia tázací - *dónde, cómo, cuándo...*
- vztažná - *donde, como, cuando...*
- neurčitá - *nunca, jamás, nada...*

Podle Zavadila a Čermáka mohou adverbia blíže vymezovat význam jiných adverbii, např.: *perfectamente bien, mucho antes, bastante despacio* apod. Mají také funkci pojmenovatelů příznaku sekundárního (tj. *perfectamente bien*), popř. třetího (*casi perfectamente bien*) řádu. V této funkci to jsou adverbia vlastní, která se dále dělí na kvalitativní a kvantitativní:⁴

- a) adverbia kvalitativní - tato adverbia pojmenovávají okolnostní příznak udávající povahu vlastnosti nebo procesu, kterým patří zařazení časové či prostorové. Sem patří:
- okolnosti místní: *abajo, adentro, afuera, arriba, enfrente, detrás, dentro...*
  - okolnosti časové: *anteayer, antes, ayer, después, hoy, entretanto, pronto, recién...*
  - okolnosti způsobové: *bien, despacio, correctamente, fácilmente, difícilmente...*
- b) adverbia kvantitativní - měrová (*quantitativos, de cantidad - Q/C*) - pojmenovávají okolnostní příznak udávající míru vlastnosti, děje nebo jejich kvalitativního příznaku: *bastante, casi, demasiado, harto, poco, mucho, muy, sumamente...*

Ke každému z předešlých vlastních adverbii patří ve španělštině paralelní typy deiktické, proadverbiální. Tyto typy mají význam tázací, vztažný, ukazovací a jako poslední typ vymezovací.⁵ Ten se dále může ještě rozdělit na vymezovací úplnostně, záporně, neurčitě a libovolně. To, co bylo zmíněno, je přehledně vysvětleno v následující tabulce:

Tabulka 1: Klasifikace adverbii (Zavadil, Čermák, 2010, str.191)

ADVERBIA VLASTNÍ	ADVERBIA DEIKTICKÁ						
	ukazovací	tázací	vztažná	vymezovací			
Kvalitativní - C:				úplnostně	záporně	neurčitě	libovolně
místa (de lugar) abajo, adelante, adentro, afuera, atrás, cerca...	aquí, ahí, allí, acá, allá,	¿dónde?	donde	en todas partes	en ninguna parte	en alguna(s) parte(s)	dondequiera, adondequiera

⁴ ZAVADIL, Bohumil a Petr ČERMÁK. *Mluvnice současné španělštiny: lingvisticky interpretační přístup*. Praha: Karolinum, 2010, str. 187

⁵ Tamtéž, str. 188

času (de tiempo) anteayer, antes, ayer, después, hoy, luego...	ahora	¿cuándo?	cuando	siempre, entonces	nunca, jamás	alguna vez / algunas veces	cuandoquiera
způsobu (de modo) adrede, bien, despacio, gratis, mal, fácilmente...	así	¿cómo?	como	de todas formas	de ninguna manera	de alguna manera	comoquiera
Kvantitativní (měrová): Q/C: apenas, bastante, casi, demasiado, harto, mucho...	tanto	¿cuánto?	cuanto	/	nada "vůbec"	algo "poněkud"	cuantoquiera

U zmíněných jednotlivých skupin adverbii je možno rozlišit ještě několik adverbialních významů dílčích, např. velmi zřetelné je toto sémantické členění u adverbii místních. V rámci obecného významu lokalizace (umístění příznaku v prostoru) zde můžeme rozlišit několik typů:⁶

a) význam statický - udání polohy na místě - kde?

Abajo, acá, adelante, arriba, delante, detrás...

b) význam kinetický - udání pohybu nějakým směrem - kam?

Hacia acá, aquí, hacia aquí, para aquí, hacia arriba, hacia dónde, dónde...

c) význam ablativní (odlukový) - udává východisku pohybu - odkud?

Desde arribalabajo, de dónde... atd.

Nyní bylo vysvětleno, jak o klasifikaci podle významu pojednávají česky psané gramatiky. Můžeme si všimnout, že gramatika od Zavadila a Čermáka pojala klasifikaci adverbii poněkud rozvinutějším způsobem než gramatika Baéze San Josého, Dubského a Králové. V této gramatice jsou adverbia rozdělena do dvou skupin, z nichž druhou skupinou je rozdělení tzv. zájmenných adverbii neboli deiktických, jejichž význam jsme si již vysvětlili. Gramatika Zavadila a Čermáka tímto poskytuje hlubší přehled o třídění adverbii.

K problematice adverbii se dále vyjadřuje i španělská gramatika *Gramática didáctica del español* od Leonarda Gómeze Torrega. Torregova klasifikace, kterou si představíme níže, je opět poněkud univerzální v porovnání s gramatikami od Zavadila a Čermáka a San Josého, Dubského a Králové. Rozdělení adverbii podle významu je následující:⁷

- adverbia místa - *aquí, allí, atrás, delante...*

⁶ ZAVADIL, Bohumil a Petr ČERMÁK. *Mluvnice současné španělštiny: lingvisticky interpretační přístup*. Praha: Karolinum, 2010, str. 188

⁷ GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Gramática didáctica del español*. 4a ed. Madrid: Ediciones SM, , str. 208

- adverbia času - *hoy, ya, ayer, recién, antes...*
- adverbia způsobu - *así, bien, peor, como, igual*
- adverbia přitakání - *sí, bueno, seguro, claro, también...*
- adverbia záporová - *no, tampoco, nada, nunca, jamás*
- adverbia míry - *nada, mucho, apenas, menos, casi...*
- adverbia přání - *ojalá, así*
- adverbia pochyby, pravděpodobnosti nebo možnosti - *quizá(s), posiblemente, probablemente, acaso...*
- adverbia vyloučení, zahrnutí nebo připojení - *sólo, aun, solamente, exclusivamente, además...*
- adverbia shody nebo totožnosti - *mismamente, precisamente, mismo...*
- adverbia zvolání - *qué, cuán*
- ostatní adverbia (taková, která není možné přesně zařadit do ani jedné ze zmíněných tříd) - *viceversa, justo, siquiera, justamente...*

S touto klasifikací se z velké míry shoduje i klasifikace Stručné mluvnice španělštiny od Sylvie Hamplové.⁸

Gómez Torrego dodává, že některá adverbia přitakání - *adverbios de afirmación*, jsou kompatibilní se spojkou *que*, které předcházejí. Podle toho pak vypadá, že daná adverbia dokáží, stejně jako slovesa, uvést vedlejší větu.⁹ Například:

Sí que lo sé. → Digo que lo sé.

S tímto rozdělením se částečně shoduje gramatika od Marcose Marína a España Ramírezové, která podle významu adverbia rozděluje na adverbia místa, času, způsobu, míry, přitakání, záporu a pochyby.¹⁰

Marcos Marín a España Ramírez dále upozorňují, že u adverbii *nunca, nadie* nebo *nada* existuje ve španělštině pravidlo, že nacházejí-li se ve větě až za slovesem, které doplňují, vyžaduje se použití adverbia *no* před slovesem. Adverbium *no* se neaplikuje, pokud daná adverbia stojí ve větě před slovesem.¹¹ K těmto adverbiiim ještě Alarcos

⁸ HAMPLOVÁ, Sylva. *Stručná mluvnice španělštiny*. Vyd. 4., dopl. Praha: Academia, 1996, str. 256

⁹ GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Gramática didáctica del español*. 8a ed. Madrid: Ediciones SM, 2002, str. 213

¹⁰ MARCOS MARÍN, Francisco a ESPAÑA RAMÍREZ, Paloma. *Guía de gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe S.A., 2001, str. 75

¹¹ Tamtéž, str. 77

Llorach přidává dvě další adverbia, *jamás* a *tampoco*.¹² Pro přehled si toto uvedeme v následující tabulce:

Tabulka 2: Pozice záporového adverbia *no* ve větě (Vlastní zpracování)

Adverbia před slovesem	Adverbia za slovesem
Nunca lo he hecho.	No lo he hecho nunca.
Algunos jamás llegaron a saberlo.	No ignoraba tampoco la complicada trama de su alma.

V daných větách v levém sloupci se adverbia *nunca* a *jamás* nachází před slovesem, tudíž adverbium *no* se v takových případech neaplikuje. Adverbia nacházející se ve větách v sloupci pravém jsou zapsána za slovesem, v tom případě musíme dodat adverbium *no* před sloveso.

K záporovému adverbium *no* se navíc vyjadřuje Alarcos Llorach, že v některých určitých sekvencích je jeho použití dvojsmyslné či nejasné. Pozice adverbia *no* ve větě může mít občas rozlišovací funkci, např. ve větách *No podemos entrar* (kde negace obklopuje celé tvrzení) a *Podemos no entrar* (kde se neguje pouze poslední element ve větě, v tomto případě sloveso).¹³

Podle Gómeze Torrega dále existuje kromě klasifikace podle významu ještě druhý typ klasifikace, kterou je klasifikace formální. Sem se řadí adverbia vztažná (která jsou nepřízvučná):¹⁴

- donde → *Vivo en la casa donde nací.*
- cuando → *Me acuerdo de (aquel año) cuando lo pasamos tan bien.*
- cuanto → *Hice (todo) cuanto pude.*
- como → *Lo hice (del modo) como tú querías.*

Druhou formou formální klasifikace jsou adverbia tázací *dónde*, *cuándo*, *cuánto*, *cómo*, která naopak od vztažných jsou přízvučná. Mohou se vyskytovat v:

- přímých tázacích tvrzeních - *¿Dónde has estado?*, *¿Cuándo has venido?*
- v nepřímých vedlejších tázacích větách - *No sé dónde has estado. Dile cuándo te vas a ir.*

¹² ALARCOS LLORACH, Emilio. *Gramática de la lengua española*. 1a ed. Madrid: Espasa Calpe S.A., 1999, str. 165

¹³ Tamtéž, str. 164

¹⁴ GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Gramática didáctica del español*. 8a ed. Madrid: Ediciones SM, 2002, str. 208

Relační nepřízvučná adverbia *donde, cuando, como, cuanto*, stejně jako přízvučné *según*, jsou zvláštní tím, že plní funkci vedlejšího spojovacího členu ve větě. Proto se jim říká adverbia konjunktivní.¹⁵

1.1.3 Klasifikace podle vzniku

Gramatika od Marcose Marína a España Ramírezové ještě pojednává o jednom typu klasifikace adverbií, a tou je klasifikace podle vzniku. Adverbia se podle nich se dělí následovně:¹⁶

- adverbia jednoduchá - adjektiva pocházející z latiny, ale ve španělštině jsou to vždy adverbia: *no, sí, siempre, hoy, ayer, dentro, aquí, cerca...*
- adverbia pocházející z adjektiv - končí na příponu *-mente*: *efectivamente, recientemente...*
- adverbia pocházející z adverbializovaných adjektiv - *alto, hondo, duro, fatal*.
Pro lepší přehled si to můžeme vysvětlit na daném příkladu:

Antonio está alto. → Zde slovo *alto* je adjektivem, které se shoduje v čísle i rodě.

Antonio habla alto. → Zde slovo *alto* je adverbium způsobu.

- příslovečné vazby (španělsky *locuciones adverbiales*) - *por las buenas, en alto, por las malas, a la francesa...*
- adverbia vzniklá derivací ze substantiv: *ahora* (pochází z latiny, *hac hora*), *también* (*tan bien*), *todavía* (*toda vía*), *acaso* (*a caso*), *encima* (*en cima*)...
- adverbia zájmenná - především kvantitativní v mužském rodě a jednotném čísle: *mucho, poco, bastante, más, menos, tanto...*

Příslovečné vazby jsou spojení, která jsou spojena více slovy, a která mají ve větě funkci příslovečného určení. Např. příslovečná vazba *por suerte* je na bázi substantiva, stejně jako *de puntillas, a cuerpo de rey, a manos llenas*. Existují i příslovečné vazby na bázi adjektiv, jako např. *de nuevo, por las malas, por las buenas...*¹⁷

Gómez Torrego uvádí, že příslovečné vazby tvoří syntaktický nedělitelný celek, který se chová stejně jako jiné adverbium. Některá doplňují slovesa a mají funkci příslovečného určení, ale mohou doplňovat i adjektiva a jiná adverbia (*Es tonto de veras.*;

¹⁵ GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Gramática didáctica del español*. 8a ed. Madrid: Ediciones SM, 2002, str. 213

¹⁶ MARCOS MARÍN, Francisco a ESPAÑA RAMÍREZ, Paloma. *Guía de gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe S.A., 2001, str. 71

¹⁷ Tamtéž, str. 77

Está lejos de verdad.). Existují i takové příslovečné vazby, které mají na konci předložku *de*, a které kvantifikují adjektiva nebo adverbia: *la mar de inteligente, cantidad de barato*.¹⁸

1.2 Tvoření a stupňování adverbíí

V předešlé kapitole jsem nastínil jednotlivé pohledy různých českých i španělských gramatik na klasifikaci adverbíí. V této podkapitole se budu zabývat tvořením adverbíí a jejich stupňováním. K tomuto byla vybrána mluvnice Hamplové a tituly *Fiesta!: španělština pro střední a jazykové školy* od Jany Králové-Kullové a *Manual de corrección gramatical y de estilo* od Ramóna Sarmienta.

Podle Králové-Kullové se adverbia tvoří dvěma způsoby:¹⁹

- z adjektiv v rodě ženském přidáním přípony *-mente*: *moderadamente, fácilmente*
- shodou ve stejném tvaru s adjektivem v rodě mužském: *alto, demasiado*

S prvním bodem se shoduje i Hamplová ve své mluvnici, která navíc dodává, že příponu *-mente* je možné připojovat i k přídavným jménům ve tvaru absolutního superlativu (*lentísimo - lentísimamente*) - píš-li se tato adjektiva s přízvukem, přízvuk u adverbia ve tvaru absolutního superlativu přetrvává.²⁰

Pokud dojde k případu, že ve větě bude za sebou stát dvě a více adverbíí, přípona *-mente* se připojuje pouze k tomu poslednímu.²¹

El orador habló elegante, correcta y elocuentemente.

Adverbia zakončená na příponu *-mente* se obecněji používají k určování způsobu, např. jak něco děláme anebo se užívají jako výsledek nějaké určité akce.²²

Nyní se dostávám k nastínění tématu stupňování adverbíí. Podle Hamplové se stupňování dělí na pravidelné a nepravidelné. Pravidelné stupňování je obdobné jako u přídavných jmen, kde se druhý stupeň tvoří připojením *más* (*menos*) a třetí stupeň

---

¹⁸ GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Gramática didáctica del español*. 8a ed. Madrid: Ediciones SM, 2002, str. 212

¹⁹ KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Fiesta!: španělština pro střední a jazykové školy*. Plzeň: Fraus, 2003, str. 224

²⁰ HAMPLOVÁ, Sylva. *Stručná mluvnice španělštiny*. Vyd. 4., dopl. Praha: Academia, 1996, str. 262

²¹ SARMIENTO, Ramón. *Manual de corrección gramatical y de estilo. Español normativo, nivel superior*. 1a ed. Madrid: Sociedad General Española de Librería, S.A., 1997, str. 243

²² ARAGONÉS, Luis. *Gramática de uso del español: teoría y práctica; con solucionario; C1 - C2*. Madrid: Ediciones SM, 2011, str. 68

připojením *lo más* (*lo menos*) k adverbiiám v prvním stupni. Třetí stupeň je navíc možné zesílit adverbiiem *posible*: *lo más antes posible*, *lo más exactamente posible*.²³

Tabulka 3: Pravidelné stupňování adverbii (Hamplová, 1996, str. 263)

1. st.	<i>rápídamente</i>	rychle
2. st.	<i>Más/menos rápidamente</i>	Rychleji/méně rychle
3. st.	<i>Lo más/lo menos rápidamente</i>	Nejrychleji/nejméně rychle

Nepravidelné stupňování se týká pouze čtyř adverbii, a to *bien*, *mal*, *mucho* a *poco*.

Tabulka 4: Nepravidelné stupňování adverbii (Hamplová, 1996, str. 263)

1. st.	<i>Bien</i> (dobře)	<i>Mal</i> (špatně)	<i>Mucho</i> (hodně)	<i>Poco</i> (málo)
2. st.	<i>Mejor</i> (lépe)	<i>Peor</i> (hůře)	<i>Más</i> (více)	<i>Menos</i> (méně)
3. st.	<i>Lo mejor</i> (nejlépe)	<i>Lo peor</i> (nejhůře)	<i>Lo más</i> (nejvíce)	<i>Lo menos</i> (nejméně)

1.3 Charakteristika adverbii z pohledu českých gramatik

V této podkapitole budeme pojednávat o adverbiiích z pohledu českých gramatik. K tomuto byla vybrána gramatika od Zavadila a Čermáka a gramatika od San Josého, Dubskeého a Králové.

Podle Zavadila a Čermáka: „*Adverbia (příslovce nebo také cirkumstantiva, tj. okolnostní lexémy) jsou denominátory, jejichž základní sémantickou funkci je pojmenovávat různě široce pojaté okolnostní příznaky procesů nebo vlastnostních příznaků substancí. Rozvíjejí tedy především slovesa nebo adjektiva (trabaja bien, bien preparado, muy alegre), jen výjimečně se vyskytují také jako přívlastek k substantivu (un hombre así).*“²⁴

Okolnostní příznaky adverbii mohou mít různou intenzitu, proto se morfosémanticky podílejí na vyjadřování kategorie stupně, stejně jako adjektiva.²⁵

²³ HAMPLOVÁ, Sylva. *Stručná mluvnice španělštiny*. Vyd. 4., dopl. Praha: Academia, 1996, str. 263

²⁴ ZAVADIL, Bohumil a Petr ČERMÁK. *Mluvnice současné španělštiny: lingvisticky interpretační přístup*. Praha: Karolinum, 2010, str. 187.

²⁵ Tamtéž, str. 187.

Adverbia dále blíže vymezují vlastnosti či procesy udáním jejich okolností, konkrétně okolností místních, časových nebo způsobových, ale také i příčinných nebo měrových, ačkoli tyto okolnosti jsou spíše vzácnější.²⁶

Podle Josefa Dubského adverbia vyjadřují hlavně okolnost děje, kdy závisí na slovese (*Por suerte, aquí **siempre** tenemos tiempo... - Naštěstí tady **vždy** máme čas...*), okolnost vlastnosti, závisí na adjektivu (*...es un capítulo **muy** importante del pasado insular... - ...je to **velmi** důležitá kapitola minulosti ostrova...*) a okolnost okolnosti, kdy závisí na jiném příslovci (*...lamenta que en España sea un personaje **muy** poco conocido. - ...lituje, že ve Španělsku je to osobnost **velmi** málo známá.*)²⁷

Z hlediska morfologické charakteristiky, nejoperabilnější významovou skupinou jsou adverbia kvalitativní, jelikož:²⁸

- vytvářejí synonymické řady: *despacio - lentamente - sin prisa*
- vytvářejí antonymické dvojice: *bien - mal, despacio - rápido/rápidamente, tarde - temprano*
- dají se kvantifikovat: *muy bien, bastante bien, demasiado bien*
- lze jich užívat v emfatických konstrukcích: *¡Qué chica más bonita!*
- většinou připouštějí tvar absolutního superlativu: *lejos - lejísimos, correctamente - correctísimamente*
- dají se chápat afektivně, a tudíž i modifikovat příslušnými derivačními morfy: *temprano - tempranito, despacio - despacito*
- dají se odvozovat od kvalitativních adjektiv: *correcto - correctamente, fácil - fácilmente*

Většinu vlastností s kvalitativními adverbii sdílejí adverbia měrová, ale mají však některá omezení - zpravidla se nedají chápat afektivně a ani se nedají příslušným způsobem slovtvorně modifikovat. Výjimkou však může být adverbium *poco* → *poquito*.

---

²⁶ ZAVADIL, Bohumil a Petr ČERMÁK. *Mluvnice současné španělštiny: lingvisticky interpretační přístup*. Praha: Karolinum, 2010, str. 187.

²⁷ BÁEZ SAN JOSÉ, Valerio, Jana KRÁLOVÁ a Josef DUBSKÝ. *Moderní gramatika španělštiny*. Plzeň: Fraus, 1999, str. 128

²⁸ ZAVADIL, Bohumil a Petr ČERMÁK. *Mluvnice současné španělštiny: lingvisticky interpretační přístup*. Praha: Karolinum, 2010, str. 193

Adverbia měrová tvoří zvláštní sémantickou skupinu: Q/C. Jejich význam udává míru (intenzitu) příznaku nebo procesu, což se sblíží s číslovkami neurčitými, např. *mucho, poco, bastante, harto, suficientemente...*²⁹

Vezměme si např. měrové adverbium *mucho*. Toto adverbium má omezenou syntaktickou distribuci, spojuje se totiž pouze se slovesy (*trabaja mucho, habla mucho*). U žádného jiného slovního druhu se tato forma nepoužívá, místo toho se ve španělském jazyce vyvinul zvláštní alolex *muy*, který se používá pro postavení před adjektivy nebo před dalšími adverbii: *muy bueno, muy fácilmente*. U některých substantiv se s ním také setkáváme, ale pouze výjimečně, když se jedná o substantiva použitá transponovaně k pojmenování vlastnosti nebo souboru vlastnosti, tedy v sémantické funkci adjektiva: *Es muy amigo mío. El muy macho de Ramón lo quiere resolver todo por fuerza. Ella siempre ha sido muy hembra*. V obchodní korespondenci se může vyskytovat i v daném oslovení: *Muy señor mío/muestro; Muy señores míos/muestrros*.³⁰

1.4 Charakteristika adverbii z pohledu španělských gramatik

Tato kapitola nám nastíní charakteristiku adverbii z pohledu španělských gramatik. K tomu byly vybrány tituly *Gramática didáctica del español* od Leonarda Gómeze Torrega a *Guía de gramática de la lengua española* od Francisca Marcose Marína a Palomy España Ramírezové.

Podle Gómeze Torrega se adverbia rozčleňují do tří skupin:³¹

- a) slova přízvučná (*palabras tónicas*) - kromě adverbia *tan* a vztažných adverbii *donde, cuando, como, cuanto, cual*
- b) slova neměnná (*palabras invariables*) - jsou stálá a bez koncovky
- c) slova s vlastním významem (*significado propio*) - mají vlastní lexikální význam, který je definován ve slovnících

Adverbia dále modifikují slovesa (*ponlo allí*), adjektiva (*muy rápido*), ale i další adverbia (*bastante bien*).

Francisco Marcos Marín a Paloma España Ramírez ve svém díle *Guía de gramática de la lengua española* se s dílem Gómeze Torrega shodují v tom, že adverbia mají svůj

---

²⁹ ZAVADIL, Bohumil a Petr ČERMÁK. *Mluvnice současné španělštiny: lingvisticky interpretační přístup*. Praha: Karolinum, 2010, str. 190

³⁰ Tamtéž, str. 190

³¹ GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Gramática didáctica del español*. 8a ed. Madrid: Ediciones SM, 2002, str. 204

vlastní úplný význam a jsou neměnná v rodě i čísle. Nakonec dodávají, že adverbia mají funkci příslovečného určení nebo doplňku.³²

Marcos Marín a España Ramírez, stejně jako Zavadil a Čermák, uvádí, že adverbia měrová mají kvantitativní význam, viz výše. Tato měrová adverbia, kromě *muy* a *tan*, mají stejnou formu jako jejich příslušná neurčitá zájmena nebo číslovky, ale počínají si jako adverbia ve funkci modifikátorů sloves, adjektiv nebo jiných adverbíí - v těchto případech jsou neměnná, narozdíl od jejich použití jako zájmen, substantiv a adjektiv.³³

Gómez Torrego uvádí, že některá adverbia mají pouze jednu funkci, zatímco ostatní mají funkcí hned několik.³⁴

- příklady adverbíí mající jedinou funkci:
  - alolexy *muy*, *tan* a *cuán*, které doplňují pouze adjektiva nebo adverbia - *muy cercano*, *tan lejano*, *cuán lejos*
  - adverbium *medio* pouze doplňuje adjektiva nebo přídavná - *medio tonta*, *medio muerta*, *medio dormida*
  - adverbium *recién* ve Španělsku doplňuje jen přídavná - *recién nacido*, *recién visto*, *recién llegada*
    - naopak např. v latinské Americe doplňuje slovesa v osobním tvaru - *recién salió*, *llegó recién*, *recién vino*
- příklad adverbia s více funkcemi:
  - adverbium *casi* může doplňovat adjektivum, substantivum, základní číslovku nebo neurčitou a sloveso:
    - adjektivum (které kvantifikuje) - *casi limpio*, *casi roto*
    - substantivum - *casi poeta*, *casi niña*
    - základní číslovka - *casi mil pesetas*, *casi mil personas*
    - neurčitá číslovka - *casi todos*, *casi ninguno*
    - sloveso - *Casi me caigo*. *Casi aprueba*.

---

³² MARCOS MARÍN, Francisco a ESPAÑA RAMÍREZ, Paloma: *Guía de gramática de la lengua española*, Madrid: Espasa Calpe S.A., 2001, str. 70

³³ Tamtéž, str. 76

³⁴ GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Gramática didáctica del español*. 8a ed. Madrid: Ediciones SM, 2002, str. 205

PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části této bakalářské práce se zaměříme na překlad vybraných českých měrových adverbii a jejich zvolené překladatelské postupy. Směr překladu bude z češtiny do španělštiny. K analýze byl vybrán paralelní korpus InterCorp, který je součástí Českého národního korpusu. Analyzovat se bude následujících pět měrových adverbii: *zcela*, *poněkud*, *částečně*, *nepřetržitě* a *poměrně*. Tato adverbia byla vybrána z důvodu jejich ne tak častého použití v textech. Jde o adverbia, které neimplikují homonymii s jiným slovním druhem (např. slovo *málo* může být měrovým adverbium i substantivem, stejně tak slova *hodně*, *mnoho*, atd...).

Každá kapitola bude rozdělena na tři části - v první z nich zanalyzujeme výchozí adverbium v **beletristickém textu**, ve druhé bude adverbium analyzováno v **textu odborném** a nakonec si ukážeme, jak bylo přeloženo ve **filmových titulcích**. Vyhledávání pouze v rámci uvedených funkčních stylů je motivováno naší snahou ověřit, zdali typ textu může mít vliv na volbu adverbia v překladovém textu, a případně jaký. Z toho důvodu jsme se omezili na funkční styl beletristický a odborný, kde předpokládáme možné rozdíly, a dále na oblast titulků k filmům. U každé části uvedeme několik příkladů, v nichž se hledané adverbium vyskytuje, a dále zanalyzujeme jeho tři nejfrekventovanější španělské respondenty.

V analýzách se rovněž zaměříme na detailní zmapování kontextového okolí příslušných adverbii. Budeme přitom pracovat s funkcí „Kolokace“, přičemž se budeme soustředit zejména na prozkoumání nejbližšího kontextového okolí všech analyzovaných jednotek. Zde bych rád doplnil, že z důvodu velmi nízkého až žádného výskytu kolokačních jednotek u filmových titulků nebudou kolokace v takové kapitole uvedeny. Cílem těchto rešerší je ověřit, zda některé kolokace s námi analyzovanými adverbii nemohou nabývat povahy ustálených slovních spojení. Výběr vhodného překladového respondenta v takových útvarech by tudíž nebyl primárně podřízen volbě překladatelského řešení jednotlivých překladatelů, ale dán systémově.

U každého z konkrétních příkladů bude vždy uveden celkový počet vyhledaných záznamů, poté u příkladů z beletristického textu bude uvedeno jméno autora a díla, jméno překladatele, místo vydání, nakladatelství a rok vydání. U odborného textu bude uvedeno, o jaký druh textu se jedná a rok vydání. Podrobnější informace u tohoto typu bohužel nejsou popsány, proto se omezíme pouze na tato dvě data. Na konec u filmových titulků bude uveden název daného filmu a rok publikace.

2 Měrové adverbium *zcela*

V naší první analýze se budeme věnovat měrovému adverbium „zcela“. Podle slovníku Lingea tomuto adverbium náleží španělské ekvivalenty *completamente*, *absolutamente* a *enteramente*.

2.1 Analýza měrového adverbia *zcela* v beletristickém textu

Po zadání slova „zcela“ do korpusu bylo v beletristickém textu vyhledáno celkem 398 výsledků. Z tohoto celkového čísla odpovídalo 87 výsledků pro respondent *completamente*, což se řadí mezi španělská měrová adverbia. Zde si uvedeme některé z příkladů:

- Jest to něco zcela nového.
Es algo completamente nuevo.

(Jaroslav Hašek, *Osudy dobrého vojáka Švejka*, překladatel: Alfonsina Janés Nadal, Barcelona: Destino, 1980)

- Jako děti jsme si hráli na schovávanou a můj kamarád se oběsil v komíně na trojnásobném drátě, jsa zcela posedlý představou, jak se asi budou tvářit ti, až jej najdou v tak nezvyklé skrýši.
Vea, cuando éramos niños jugábamos al escondite, y mi amigo se ahorcó en la chimenea con un alambre triple, él estaba completamente poseído por la imagen de la cara que probablemente pondrían los que lo encontrarán en un escondrijo tan insólito.

(Bohumil Hrabal, *Morytáty a legendy*, překladatel: Núria Mirabet Luisa Rancaño, Barcelona: Destino, 2000)

Respondent *completamente* byl také nejčastěji nalezen v kolokaci se slovesem „být“ (10x) a zvratným slovesem „se“ (3x).

Druhým nejfrekventovanějším respondentem hledaného adverbia „zcela“ byl španělský ekvivalent měrového adverbia *totalmente*, který byl nalezen v 72 záznamech.

- Slunce se za nimi zcela ztratilo a spustil se obrovský liják.
El Sol se escondió totalmente detrás de ellas y empezó el gran chubasco.

(Oldřich Kašpar, *Kojot a oposum a jiné mexické pohádky*, překladatel: Ludmila Holková, Praha: Garamond, 2006)

- Připouštím, že obraz, co po vás zůstal, není s vámi zcela totožný.

Estoy de acuerdo en que la imagen que ha quedado de usted no es totalmente igual a usted.

(Milan Kundera, Nesmrtelnost, překladatel: Fernando de Valenzuela, Barcelona: Tusquets, 1998)

Druhý respondent *totalmente* byl nejčastěji používán v kolokaci se slovesem „být“ (celkem 7x) anebo s adjektivy „nečekaný“ a „nový“ (oba 3x).

Dostáváme se k analýze třetího respondentu, kterým bylo spojení předložky *por* a adjektiva *completo*. Tomuto respondentu náleží 22 výsledků.

- Soustředil se zcela na pacientku.

Se había concentrado por completo en la paciente.

(Milan Kundera, Valčík na rozloučenou, překladatel: Fernando de Valenzuela, Barcelona: Tusquets Editores, 2005)

- Nyní jsem byl rozhodnut žít tady, jedna svoboda skončila a začínala jiná, zcela podle mé výsostné vůle, jak jsem se domníval.

Ahora estaba decidido a vivir aquí, una libertad se acababa y empezaba otra, por completo según mi soberana voluntad, o eso pensaba.

(Miloš Urban, Hastrman, překladatel: Kepa Uharte, Barcelona: El Andén, 2008)

Nejfrekventovanějším respondentem v beletristických textech bylo španělské měrové adverbium *completamente*. Výrazy *absolutamente* a *enteramente*, jež uvádějí slovníky, měly respektive zastoupení pouze v 12 a ve 2 případech.

2.2 Analýza měrového adverbia *zcela* v odborném textu

Pro odborný text byla vybrána analýza daného adverbia v textu žurnalistickém. Korpus vyhledal celkových 20 záznamů. Ve většině byl překlad měrového adverbia užitého ve zdrojovém textu vypuštěn, jak můžeme vidět na těchto příkladech:

- Staronová středopravicová vláda Petra Nečase 27. dubna nejspíš získá důvěru poslanců, což však stejně zcela nevylučuje možnost konání předčasných voleb v brzké budoucnosti.

Tras la ruptura del acuerdo de coalición, el 27 de abril el Gobierno de centro-derecha de Petr Nečas ha perdido la confianza de los diputados, pero no por ello se Descarta la posibilidad de que se convoquen elecciones anticipadas.

(PRESSEUROPE, Ondřej Neumann, Un vals ministerial que provoca mareo, 2012)

- Provokativní a nepřehlédnutelný - Klaus byl milován a (častěji) nenáviděn doma i v cizině a jeho český životopisec Lubomír Kopeček jej zcela po právu nazývá politickým fenoménem.

Provocativo e incapaz de pasar desapercibido, Klaus ha sido querido y (sobre todo) odiado tanto en su país como en el extranjero y es, como lo define con acierto el biógrafo checo Lubomir Kopecek, un fenómeno político.

(PRESSEUROPE, Sean Hanley, Adiós el aborotador de Europa, 2013)

Největší zastoupení z použitých ekvivalentů poté mělo *totalmente*, které ale čítalo pouze 6 záznamů.

- Vliv Česka na nová pravidla by tím byl diametrálně odlišný než teď, kdy formálně stojíme zcela mimo eurozónu.

El peso de la República Checa podría cambiar radicalmente con relación al actual, puesto que, formalmente, nos encontramos totalmente fuera de la zona euro.

(PRESSEUROPE, Kateřina Šafaříková, Nosotros sí queremos el euro, 2011)

- ... Zeman zcela porušil dosavadní ústavní zvyklosti.
... *el presidente ha roto totalmente las actuales convenciones constitucionales.*

(PRESSEUROPE, autor neznámý, Zemanocracia, 2013)

2.3 Analýza měrového adverbia zcela ve filmových titulkách

Korpus nám ve filmových titulkách vyhledal celkem 1901 výskytů daného měrového adverbia. Nejpoužívanějším ekvivalentem bylo měrové adverbium *completamente* se 155 záznamy. Následovala měrová adverbia *totalmente* se 142 záznamy a *muy* se 133 záznamy.

- Ale váš čas má zcela odlišnou kvalitu.

Pero para ti, el tiempo es completamente otra cuestión.

(Subtitles, Bicentennial man, 1999)

- Řekněte zásahovce, ať zcela zajistí osmé patro.

Dígale a la PTU que selle el 8 piso completamente.

(Subtitles, Dai si gin, 2004)

V kolokaci byl respondent *completamente* nejčastěji použit s různými tvary slovesa „být“ (celkem 37x) a s adjektivy „normální“ (4x), „nový“ a „závislý“ (oba 3x).

- Král mě poslal, abych vám sdělil, že se zcela uzdravil.

El rey me ha enviado para comunicarle que está totalmente repuesto.

(Subtitles, Lady Jane, 1986)

- To bylo velice odvážné... A zcela zbytečně.

Fue un acto muy valiente... y totalmente innecesario.

(Subtitles, Executive decision, 1996)

U respondentu *totalmente* byla jeho kolokace poněkud rozmanitější než u ostatních. Nejvíce byl respondent pojen opět se slovesem „být“ (26x), s adjektivy „upřímný“ (8x) a „jiných“ (4x) a se slovesem „souhlasím“ (3x).

- Je zcela jasné, že Carl Lee Hailey tu nemůže mít spravedlivý proces.

Está muy claro que Carl Lee no puede recibir un juicio justo aquí.

(Subtitles, A time to kill, 1996)

- Je zcela nový.

Es muy reciente.

(Subtitles, The call of Cthulhu, 2005)

Respondent *muy* se nejvíce kolokuje stále se slovesem „být“ (29x), dále s adjektivem „jasné“ (8x) a s adverbii „jasně“ (8x) a „správně“ (5x).

Pro španělské ekvivalenty podle slovníků, *absolutamente* a *enteramente*, se vyhledalo respektive pouze 29 a 9 záznamů.

3 **Měrové adverbium *poněkud***

Naše analýza bude pokračovat dalším měrovým adverbium, kterým je adverbium „poněkud“. Slovníky toto adverbium překládají ekvivalenty *algo* a *un poco*.

3.1 **Analýza měrového adverbia *poněkud* v beletristickém textu**

V korpusu bylo u měrového adverbia „poněkud“ celkem zaznamenáno 208 výsledků. Z tohoto celkového počtu byl nejpočetnější španělský ekvivalent *un tanto* s 51 výsledky. Ukážeme si několik následujících příkladů.

- Manifestanti zvedali pěsti, ale poněkud unaveně, protože bezmezný nezájem Pařížanů jdoucích kolem je uváděl na pokraj beznaděje.

Los manifestantes levantaban los puños, pero un tanto cansados, porque el inmenso desinterés de los parisinos que pasaban junto a ellos los llevaba al borde de la desesperación.

(Milan Kundera, Nesmrtelnost, překladatel: Fernando de Valenzuela, Barcelona: Tusquets, 1998)

- I v nejhlubším zákoutí duše však kategoricky popíral, že by to byla poněkud povadlá tvář světlolvasé dívky v hrubé vězeňské kazajce.

Pero habría negado con todas sus fuerzas que se debiera al rostro un tanto fatigado de esta muchacha rubia vestida con la burda chaqueta de las prisioneras.

(Josef Škvorecký, Hříchy pro pátera Knoxe, překladatel: Anita Gómez de Cardenas, Barcelona: Grupo Editorial Norma, 1999)

- Ubohost starého těla ho poněkud smiřovala s pýchou mladého těla, jež jednou také bude staré.

La miseria del cuerpo viejo lo reconciliaba un tanto con el orgullo de un cuerpo joven, que también una vez será viejo.

(Milan Kundera, Život jinde, překladatel: Fernando de Valenzuela, Barcelona: Seix Barral, 2001)

Respondent un tanto se nejvíce nacházel v kolokaci se slovesem „být“ (3x) a se zájmeny „to“ a „ho“ (oba 3x).

Španělský ekvivalent *un poco* byl druhým nejčastějším překladem hledaného adverbia a čítal celkem 48 výsledků. Ekvivalent se v kolokaci neobjevoval s žádným slovním druhem.

- Zatraceně vznešený dům, myslel si a poněkud nejistě zatáhl za mosazný knoflík zvonku.

- ¡Maldita casa de nobles! - pensó, y un poco inseguro tiró el mango de latón de la campanilla.

(Karel Čapek, Válka s mloky, překladatel: Ana Falbrová, Ciro Olizondro, Barcelona: Bruguera, 1982)

- Když si je spočítá, je poněkud zchlazen a krvácejícím srdcem počíná vyškrtávat ty, kterých se protentokrát zřekne.

Cuando hace la cuenta se enfria un poco y, con el corazón en un puño, se pone a tachar aquellas a las que renuncia por esta vez.

(Karel Čapek, Zahradníkův rok, překladatel: Esteve Serra, Palma de Mallorca: José J. de Olañeta, D.L., 2009)

- Dva roky úspěšné práce v ilegalitě uspaly poněkud bdělost soudruhů.

Dos años de trabajo exitoso en la ilegalidad habían adormecido un poco la vigilancia de los camaradas.

(Julius Fučík, Reportáž psaná na oprátce, překladatel: Libuše Prokopová, Kolumbie: Ediciones Hombre nuevo, 1978)

Třetí nejfrekventovanější španělský ekvivalent představuje respondent *algo*, který byl vyhledán ve 24 záznamech. U respondentu *algo* se také nenašla žádná kolokace. Opět si uvedeme několik příkladů.

- „Protože jsem hrála proti slunci“, namítla princezna poněkud dotčena.

- Porque estaba jugando con el sol de cara - objetó la princesa, algo ofendida.

((Karel Čapek, Krakatit, překladatel: Patricia Gonzalo de Jesús, Madrid: El Olivo azul, 2010)

- Sklonil se ke mně její muž a obdařil mě poněkud ublíženým úsměvem.

Su marido se inclinó ante mí obsequiándome con una sonrisa algo herida.

(Ivan Klíma, Láska a smetí, překladatel: Judit Romeu Labayen, Barcelona: Acantilado, 2007)

- Rozsekáváme prach sokolovny na mikroskopické částky, meče teď řinčí, nebo spíš chrastí poněkud unaveně.

Cortamos el polvo del club deportivo en partículas microscópicas, las espadas rechinan o más bien crujen algo cansadas.

(Miloš Urban, Lord Mord, překladatel: Kepa Uharte, Barcelona: Ediciones B, 2009)

Po shrnutí, respondenty *un tanto*, *un poco* a *algo* se tedy objevovaly nejpočetněji při překládání měrového adverbia „poněkud“. Mezi další možnosti překladu s menšími výskyty vyhledanými v korpusu dále patřily např. *ligeramente* nebo *bastante*.

3.2 Analýza měrového adverbia *poněkud* v odborném textu

V této podkapitole se budeme zabývat analýzou překladu měrového adverbia „poněkud“ v právních textech. V korpusu bylo vyhledáno 115 výsledků, z nichž výsledky, které se objevovaly nejvícekrát, byly *ligeramente*, *algo*, *un poco* a *en cierta medida*. Respondent *ligeramente* byl zaznamenán ve 25 výsledcích.

- Vzhledem k tomu, že zkušenost ukazuje, že se některé existující definice a požadavky musí poněkud upravit;

Considerando que la misma experiencia muestra que deben modificarse ligeramente determinadas definiciones y prescripciones existentes;

(Acquis, právní texty, 1990)

- (75) Ačkoli se situace výrobního odvětví Společenství v uvažovaném období poněkud zlepšila, zůstává neuspokojivá.

(75) Aunque la situación de la industria de la Comunidad ha mejorado ligeramente durante el período considerado, sigue siendo insatisfactoria.

(Acquis, právní texty, 1997)

Druhý nejčastější výskyt představoval respondent *algo*, který byl nalezen ve 21 záznamech. Nejvíce se tento respondent objevoval v kolokaci s adverbium „méně“ (5x) a slovesem „zlepšila“ (3x).

- Poněkud méně významní jsou BSH a Home Product International (kolem 5%).
Algo menos importantes son BSH y Home Product International (en torno al 5%).

(Acquis, právní texty, 2005)

- 1.7 Od vydání uvedeného dokumentu se ekonomická situace v Evropě poněkud zlepšila, oživení však zůstává velmi křehké.

1.7 En la actualidad, la situación económica en Europa parece algo más positiva, pero la recuperación sigue siendo frágil.

(Acquis, právní texty, 2004)

Nyní uvedeme nějaké příklady třetího nejfrekventovanějšího respondenta, kterým je *un poco*, jenž byl vyhledán v 11 případech.

- Do určité míry je také pochopitelné, že přístup trhu je poněkud zdrženlivý.

Hasta cierto punto, también es comprensible que la actitud del mercado sea un poco reticente.

(Acquis, právní texty, 2005)

- 4.4.2 Co do podpory mobility v rámci Unie se zdá být jediný uvedený návrh na směrnici o přenositelnosti práv na penzijní připojištění poněkud nedostačující.

4.4.2 En lo relativo a la promoción de la movilidad de los trabajadores en el seno de la Unión, la única propuesta de Directiva mencionada, esto es, la relativa a la mejora de la transferibilidad de los derechos a pensión complementaria, parece un poco insuficiente.

(Acquis, právní texty, 2005)

Jako čtvrtý a poslední z uvedených respondentů, *en cierta medida*, byl vyhledán v 6 případech.

- EHSV považuje přístup článku za poněkud matoucí, pokud jde o odpovědnosti EU a členských států.

El CESE considera que el enfoque del artículo es en cierta medida confuso por lo que respecta a las competencias de la UE y de los Estados miembros.

(Acquis, právní texty, 2004)

V této analýze byly zanalyzovány první 4 nejpoužívanější respondenty překladu měrového adverbia „poněkud“. Další možnosti překladu podle Trequ (Datábase překladových ekvivalentů) byly *relativamente, ligero* nebo *bastante*.

3.3 Analýza měrového adverbia *poněkud* ve filmových titulkách

Nyní budeme analyzovat měrové adverbium „poněkud“ v rámci filmových titulků. Po zadání adverbia do korpusu a zatrnutí příslušné sekce „Subtitles“ nám bylo vyhledáno 522 záznamů. Z většiny záznamů došlo opět k vypuštění překladu hledaného adverbia. Pro ekvivalent *un poco* náleželo 112 výskytů a 51 výskytů vypověděl ekvivalent *algo*.

- Chápu, že jste za takových okolností poněkud rozzloben.

Está disgustado. Es comprensible, dadas las circunstancias.

(Subtitles, Bananas, 1971)

- Je již poněkud pozdě na filozofii.

Es tarde para la filosofía.

(Subtitles, Pacte des loups, 2001)

- Je to poněkud primitivní.

Es un poco primitivo, mira.

(Subtitles, Threads, 1984)

- Jsem poněkud unavený.

Estoy un poco cansado.

(Subtitles, Saboteur, 1942)

- Vypadá poněkud zvláštně.

Puede parecer algo extraño.

(Subtitles, The Luzhin Defence, 2000)

- Mladí, poněkud neotesaní, ale musí se s nimi počítat.

Un país joven, algo torpe... pero se puede contar con ellos, ¿no?.

(Subtitles, Tha Mouse That Roared, 1959)

Jak bylo řečeno, ve filmových titulkách bylo ve velké míře překlad měrového adverbia „poněkud“ vypuštěn. Španělské ekvivalenty *un poco* a *algo* představovaly ty nejvíce puužívané. Další z možných výsledků a spíše z těch málo početných byly například následující: ekvivalentu *bastante* patřilo 18 výskytů, *un tanto* 9 výskytů nebo *ligeramente* 5 výskytů.

4 Měrové adverbium *částečně*

U této analýzy se zaměříme na měrové adverbium „částečně“, jehož překlad je slovníky udáván španělským ekvivalentem *parcialmente*.

4.1 Analýza měrového adverbia *částečně* v beletristickém textu

Při analýze nynějšího hledaného adverbia v korpusu v rámci beletrie bylo zaznamenáno 22 výskytů. Z takového celkového počtu 9 výskytů náleželo respondentu *en parte*, ve zbytku vyhledaných příkladů byl překlad zcela vypuštěn.

- Částečně pronikají a částečně spolu sousedí.

En parte se compenetran y en parte son vecinos.

(Karel Čapek, *Kniha apokryfů*, překladatel: Ana Orozco de Falbr, Praha: Artia, 1962)

- Neboť, Flajšmane, z prachu jsem vzešel a do prachu se teď alespoň částečně navrátím.

Porque, Flajzman, polvo soy y en polvo ahora, al menos en parte, me convierto.

(Milan Kundera, *Směšné lásky*, překladatel: Fernando de Valenzuela, Barcelona: Grijalbo Mondadori, 2000)

- Chtěl jsem vám jenom částečně říct, jak to asi u regimentu vypadá.

Solo quería decirle cómo están las cosas aquí ahora.

(Jaroslav Hašek, *Osudy dobrého vojáka Švejka*, překladatel: Alfonsina Janés Nadal, Barcelona: Destino, 1980)

- Žena už je mrtvá, uškrcená, oděv částečně serván z těla, ale ptáčka jsem zřejmě vyrušil, neměl čas dokonat svůj ohavný záměr.

La mujer estaba muerta, estrangulada, con la ropa desgarrada, pero aparentemente asusté al culpable antes de que tuviera tiempo de completar su vil crimen.

(Josef Škvorecký, *Hříchy pro pátera Knoxe*, překladatel: Anita Gómez de Cardenas, Barcelona: Grupo Editorial Norma, 1999)

Ačkoli slovníky uvádějí ekvivalent *parcialmente* jako hlavní překlad, zde ovšem byl nalezen pouze jediný jeho výskyt:

- Podpíraly ji naznačené, ze zdi jen částečně vystupující sloupy s dvojitou římsou a obřími, dopředu vinutými volutami hlavic.

La sostenían, a su vez, unas columnas angulosas insinuadas que trapaban parcialmente por la pared, noc doble pilastra, y las enormes volutas de los capiteles que se precipitaban hacia delante en espiral.

(Miloš Urban, *Lord Mord*, překladatel: Kepa Uharte, Barcelona: Ediciones B, 2009)

V beletristickém textu se nevyskytlo takové množství záznamů, jako například u předešlých měrových adverbii, ale analýza ukázala, že slovníkový překlad *parcialmente* se nacházel pouze v jediném z celkových 22 výskytů. Kolokace u těchto respondentů nebyly nalezeny, proto nebyly analyzovány.

4.2 Analýza měrového adverbia *částečně* v odborném textu

Nyní se budeme zabývat analýzou měrového adverbia „částečně“ v odborném textu, konkrétněji v rámci textu právního, kde korpus vyhledal 1756 respondentů. Většina z nich, v přepočtu 1019, náleželo ekvivalentu *parcialmente*. V tomto ohledu bylo adverbium *parcialmente* kolokováno nejvícekrát se spojkou „nebo“ (až v 505 případech), slovesem „založena“ (207x) a příslovcem „pouze“ (147x).

- b) zónách nacházejících se částečně nebo zcela na volném moři.

b) las zonas situadas total o parcialmente en alta mar.

(Acquis, právní texty, 1999)

- ... vzhledem k tomu, že je nevyhnutelné, aby kombinovanou nomenklaturu a kteroukoli jinou nomenklaturu, která je na ní plně nebo částečně založena nebo k ní přidává další třídění, používaly všechny členské státy jednotně;
... considerando que es indispensable que la nomenclatura combinada y cualquier otra nomenclatura que la incluya total o parcialmente o añadiéndole subdivisiones, sean aplicadas de manera uniforme por todos los Estados miembros;

(Acquis, právní texty, 1987)

- Oba spolupracovali pouze částečně.
Ambos cooperaron sólo parcialmente.

(Acquis, právní texty, 2001)

Druhým nejfrekventovanějším respondentem byl ekvivalent *en parte*, pro který se našlo 356 záznamů. Opět ho bylo možné nalézt v kolokaci se spojkou „nebo“ (59x), příslovcem „pouze“ nebo dále i se spojkou „a“ či slovesem „být“ (20x).

- b) dvěma nebo více dotyčnými sousedícími stranami, jestliže se oblast nachází částečně nebo zcela na volném moři;

b) conjuntamente dos a más Partes vecinas interesadas, si la zona está situada en su totalidad o en parte en alta mar;

(Acquis, právní texty, 1999)

- Aniž jsou dotčeny případy vyšší moci, jistota zcela nebo částečně propadá.

Sin perjuicio de los casos de fuerza mayor, dicha fianza se perderá en todo o en parte.

(Acquis, právní texty, 1980)

Třetím španělským ekvivalentem, který čítal nejvíce záznamů, byl ekvivalent *parcial* se 131 záznamy. Znovu můžeme nalézt kolokaci se spojkou „nebo“ (75x) či adverbium „jen“ (13x). Tento respondent je možné vnímat dvojím způsobem. U následujícího příkladu se chová jako adjektivum.

- Pokud závazky nebudou splněny nebo budou splněny jen částečně, tato jistota zcela nebo částečně propadne.

La garantía seguirá vigente total a parcialmente en caso de incumplimiento total o parcial de los compromisos.

(Acquis, právní texty, 1996)

V příkladu níže se respondent *parcial* chová jako adverbium. Z důvodu dvou či více dalších adverbíí zakončených na příponu *-mente*, které se nacházejí ve větě, již víme, že takovou příponu může mít pouze poslední adverbium.

- Správce může být částečně nebo zcela zbaven této odpovědnosti, pokud prokáže, že za vznik škody neodpovídá.

El responsable del tratamiento podrá ser eximido parcial o totalmente de dicha responsabilidad si demuestra que no se le puede imputar el hecho que ha provocado el daño.

(Acquis, právní texty, 1995)

V této analýze v rámci odborného textu (právního textu) bylo analyzováno více možností překladu měrového adverbia „částečně“. Respondent *parcialmente* (jenž se uvádí jako hlavní a jediný překlad ve slovnících) se projevil jako ten nejčastější. Dále jsme se dozvěděli, že konkrétní respondent *parcial* dokáže mít funkci adverbia i ajektiva, což záleží na kontextu a uspořádání ve větě.

4.3 Analýza měrového adverbia *částečně* ve filmových titulcích

Při vyhledání měrového adverbia „částečně“ v korpusu a při zaměření se na filmové titulky bylo vyhledáno 257 záznamů. Mezi nepoužívanější respondenty se řadí *en parte*

s 61 výskyty, *parcialmente* se 36 výskyty a adverbium *un poco*, které se našlo v 10 záznamech.

- Stejně jsem já částečně člověkem.
Entonces yo soy humano, en parte.

(Subtitles, Bicentennial Man, 1999)

- Je to částečně i má chyba.
En parte, es culpa mía.

(Subtitles, Lolita, 1962)

- Vyloučení ze života, je částečně správné.
La eliminación de la vida económica, eso es parcialmente correcto.

(Subtitles, Nuremberg, 2000)

- Částečně africká, evropská i americká.
Es un poco africana, un poco europea y otro poco de aquí. Se originó en Nuevas Orleans.

(Subtitles, The Skeleton, 2005)

U této kratší analýzy se ukázalo, že dva běžné a nejčastější respondenty (*parcialmente* a *en parte*) jsou typické pro překlad měrového adverbium „částečně“. K tomu jsme ještě uvedli, že ve filmových titulcích je možnost měrové adverbium vyjádřit i španělským adverbium *poco*. Většina záznamů překlad měrového adverbium „částečně“ vypustila.

5 Měrové adverbium *nepřetržitě*

Dalším adverbium v pořadí, které bylo zvoleno k analýze, je měrové adverbium „nepřetržitě“, které je ve slovnících přeloženo následovně: *ininterrumpidamente*, *continuamente* a *seguidamente*. Všechny možné druhy překladů použité překladateli budou znázorněny na následujících příkladech.

5.1 Analýza měrového adverbium *nepřetržitě* v beletristickém textu

Jako u každé podkapitoly se zaměřím na překlad daného měrového adverbium v jednotlivých vybraných textech. Nyní tedy přistoupíme k textu beletristickému. Po zadání adverbium „nepřetržitě“ do vyhledávání v korpusu se vyhledalo 42 záznamů.

Nejvíce čítal španělský ekvivalent měrového adverbia *ininterrumpidamente* s 9 výskyty. V kolokaci s ostatními slovními druhy však toto adverbium nebylo nalezeno. Zde si ukážeme pár příkladů:

- Prokop se vrhl na kavalec a spal nepřetržitě třicet šest hodin.

Prokop se dejó caer en el catre y durmió treinta y seis horas ininterrumpidamente.

(Karel Čapek, Krakatit, překladatel: Patricia Gonzalo de Jesús, Madrid: El Olivo azul, 2010)

- Vozovka byla ucpána auty, která nepřetržitě troubila.

La calzada estaba repleta de coches que hacían sonar sus bocinas ininterrumpidamente.

(Milan Kundera, Nesmrtelnost, překladatel: Fernando de Valenzuela, Barcelona: Tusquets, 1998)

Druhým ekvivalentem bylo španělské měrové adverbium *permanentemente*, které se objevilo v 8 případech. Ani v jednom z nich však adverbium nebylo kolokováno žádným slovním druhem. Zajímavé ovšem je, že všech 8 záznamů použil stejný překladatel a to v dílech Milana Kundery, jak můžeme vidět následovně:

- Nosila je tehdy skoro nepřetržitě a omlouvala se přátelům.

Las llevaba entonces casi permanentemente puestas y se disculpaba ante sus amigos.

(Milan Kundera, Nesmrtelnost, překladatel: Fernando de Valenzuela, Barcelona: Tusquets, 1998)

- Bylo to zvláštní, protože jindy se tu nepřetržitě procházely davy Pražanů.

Era extraño, porque otras veces se paseaban permanentemente por allí masas de praguenses.

(Milan Kundera, Nesnesitelná lehkost bytí, překladatel: Fernando de Valenzuela, Barcelona: Tusquets Editores S.A., 1985)

- Lucie byla stále a nepřetržitě vinna.

Él lo decía en tono paternal, pero aquellas frases hacían que los antiguos pecados de Lucie se mantuvieran permanente vivos.

(Milan Kundera, Žert, překladatel: Fernando de Valenzuela, Barcelona: Editorial Seix Barral, 1994)

O jeden výskyt méně, tedy celkových 7, čítal španělský ekvivalent měrového adverbia *constantemente*, který byl překladateli použit pouze v dílech Ivana Klímy a Milana Kundery. Adverbium však opět nebylo nalezeno v kolokaci.

- Pak jsem si sedl kousek za vrátnicí do šeré chodby, kde nepřetržitě popojížděli sanitáři s vozíky a přecházeli stále noví pacienti.

Luego me senté cerca de la recepción, en un pasillo sombrío por el que constantemente pasaban enfermeros con camillas y nuevos pacientes.

(Ivan Klíma, Lásky a smetání, překladatel: Judit Romeu Labayen, Barcelona: Acantilado, 2007)

- Zmizela pod hladinou hluku - hluku slov, hluku aut, hluku hudby, hluku písmen, v němž nepřetržitě žijeme.

Desapareció bajo la superficie del ruido - el ruido de las palabras, el ruido de los coches, el ruido de la música, el ruido de las letras - en el que vivimos constantemente.

(Milan Kundera, Kniha smíchu a zapomnění, překladatel: Fernando de Valenzuela, Barcelona: Seix Barral, 2002)

Z této analýzy je možné vyčíst, že měrové adverbium „nepřetržitě“ bylo v českých beletristických textech z většiny překládáno do španělštiny ekvivalenty španělských měrových adverbií. Jako u každého předešlého analyzovaného adverbia se objevily příklady, ve kterých byl překlad zcela vypuštěn. U této analýzy také stojí za to podotknout, že většina vyhledaných výskytů u všech tří měrových adverbií byla vytažena z děl Milana Kundery. Španělský ekvivalent *ininterrumpidamente* byl pouze jednou zaznamenán v díle Karla Čapka i v díle Miloše Urbana a zbylých 7 záznamů pocházelo z díla Kundery. U ekvivalentu *permanentemente* jsme již uvedli, že všechny výskyty pocházely z děl Kundery. Ekvivalent *constantemente* se ze 7 výskytů objevil v Kunderově díle celkem čtyřikrát.

5.2 Analýza měrového adverbia *nepřetržitě* v odborném textu

Nyní bude prováděna analýza měrového adverbia „nepřetržitě“ v odborném právním textu. V korpusu bylo vytyčeno 152 výsledků. Zde byla analýza pojata

z poněkud odlišnějšího hlediska v porovnání s předešlými analýzami. Podle Trequ nejčastější forma výskytu náležela ekvivalentu španělského adjektiva *continua*, nýbrž po zadání tohoto respondentu do korpusového vyhledávání, tvořilo toto adjektivum spojení *de manera continua* anebo *de forma continua*. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl tyto respondenty zařadit do jedné společné analýzy. Z celkového počtu se s těmito respondenty vyhledalo 28 záznamů.

- - zde tato osoba měla v okamžiku svého úmrtí nejméně dva roky nepřetržitě bydlitě nebo...
- el interesado hubiere residido de forma continua en él, en la fecha de su fallecimiento, desde dos años ante por lo menos, o...

(Acquis, právní texty, 1975)

- Strany zajistí, aby subjekty v jejich působnosti oznámené jako příslušné pro posuzování shody ve vztahu k požadavkům Společenství nebo vnitrostátnímu právu nepřetržitě plnily požadavky Společenství nebo vnitrostátního práva.
Las Partes velarán por que los organismos notificados, con arreglo a su respectiva jurisdicción, como competentes para evaluar la conformidad en relación con los requisitos de la legislación comunitaria o nacional, se atengan de manera continua a los requisitos de la legislación comunitaria o nacional.

(Acquis, právní texty, 2006)

Dané španělské respondenty byly velmi často nacházeny v kolokacích. Až

7x tvořily ustálené spojení „trvale a nepřetržitě k dispozici“.

- Držitel rozhodnutí o registraci musí mít trvale a nepřetržitě k dispozici příslušně kvalifikovanou osobu odpovědnou za farmakovigilanci.
El titular de la autorización de comercialización tendrá a su disposición, de manera permanente y continua, a una persona adecuadamente cualificada responsable en materia de farmacovigilancia.

(Acquis, právní texty, 2001)

Přesouváme se k druhému nejfrekventovanějšímu respondentu pro měrové adverbium „nepřetržitě“ v právních textech, a tím je respondent *constantemente* s 9 výskyty. Respondent ovšem nebyl konkrétně kolokován.

- a) jatečně upravená těla musí procházet jednou nebo více nádržemi s vodou nebo s vodou a ledem, jejichž obsah se nepřetržitě obměňuje.

a) las canales pasarán a través de uno o varios recipientes de agua o de hielo y agua, cuyo contenido se renovará constantemente.

(Acquis, právní texty, 1978)

- Přijatelný je pouze systém, ve kterém jsou jatečně upravená těla mechanickými prostředky nepřetržitě posunována proti proudu vody.

A este respecto no se admitirá sino el sistema en el cual se empujan constantemente las canales por medios mecánicos, a través de un chorro de agua, avanzado contra corriente.

(Acquis, právní texty, 1978)

U třetího nejvíce používaného respondentu, kterým je *continuamente*, najdeme shodně výskytů jako s předchozím respondentem. Tento respondent opět nebyl nalezen v kolokaci s žádným slovním druhem.

- (2) V důsledku změny situace na trhu s hybridní kukuřicí a hybridním čirokem k setí již není nezbytné nepřetržitě sledovat obchodní vztahy s třetími zeměmi.

(2) Habida cuenta de la cambiante situación del mercado del maíz híbrido y del sorgo para siempre, ya no resulta necesario poder controlar continuamente los flujos comerciales con terceros países.

(Acquis, právní texty, 2004)

- 11.3 Generální ředitelství pro vnitřní trh musí nepřetržitě sledovat a hodnotit maloobchodní ceny po celé EU, aby se ujistilo, že v celém společenství je přítomna zdravá hospodářská soutěž.

11.3 La DG Mercado Interior debe estudiar y evaluar continuamente los precios al consumo en toda la UE para garantizar una competencia adecuada en la Comunidad.

(Acquis, právní texty, 2005)

Je nutno říci, že ve většině záznamů se měrové adverbium „nepřetržitě“ vůbec nepřekládalo, což vysvětluje tak nízké počty výskytů jednotlivých respondentů. Zde v rámci právních textů jsme si mohli při analýze povšimnout, že překladatelé volili ustálené spojení *de manera / de forma continua* raději než španělské ekvivalenty

měrových adverbii *constantemente* či *continuamente*. Měrové adverbium *ininterrumpidamente* se také objevilo, avšak pouze jen ve 2 pouhých záznamech.

5.3 Analýza měrového adverbia *nepřetržitě* ve filmových titulkách

V poslední podkapitole analýzy měrového adverbia „nepřetržitě“ budu vyhledávat jemu náležité respondenty, které se objevovaly ve filmových titulkách. Také už víme, že pro snížení explicitnosti sdělení neboli k zesnadnění přehledu titulků je velká většina původních měrových adverbii vypuštěna z překladu. Celkových respondentů se tedy našlo 83, a prvním nejfrekventovaněji vyskytovaným je *constantemente* s 9 výskyty.

- Ty dny u nás rádio hrálo nepřetržitě snad celý den.

La radio estaba constantemente prendida en nuestra casa.

(Subtitles, Radio days, 1987)

- Slyšíme vás a vysíláme nepřetržitě na frekvencích 3105 a 500.

Los oímos y transmitimos en 3105 y 500 constantemente.

(Subtitles, Amelia, 2009)

Druhým a zároveň velmi zajímavým respondentem z pohledu předešlých analýz je spojení *24 horas*, kterému vyšlo 8 výskytů. Zde se překladatelé rozhodli původním měrové adverbium „nepřetržitě“ do cílového jazyka přeložit pomocí číslovky *24* a substantiva *horas*. Níže uvedu příklady s použitím takového spojení:

- Skupina vědců RST pracovala nepřetržitě... a neúnavně, jejich práce přinesla konečné plody.

El equipo ha trabajado 24 horas al día... y su esfuerzo ha dado fruto.”

(Subtitles, Contact, 1997)

- Stavělo se nepřetržitě.

Los equipos de construcción trabajaban las 24 horas, siete días a la semana.

(Subtitles, Rose Red, 2002)

- Až do odvolání bude naše stanice informovat 24 hodin nepřetržitě o této národní katastrofě.

Hasta nuevo orden, esta estación seguirá cubriendo las 24 horas del día esta catástrofe nacional.

(Subtitles, The Last Man on Earth, 1964)

Překlad těchto příkladů je vskutku rozmanitý na překladatelské postupy, které byly překladateli zvoleny. Hned v prvním příkladu si můžeme povšimnout, že v cílovém jazyce u spojení „Skupina vědců RST“, které bylo přeloženo jako „*El equipo*“, došlo k transpozici zhušťující, došlo totiž k omezení počtu slov. Dále příklad pokračuje ve výchozím jazyce slovy „a neúnavně“, jejichž překlad byl kompletně vypuštěn. Také si povšimneme, že překlad na konci věty v cílovém jazyce je ochuzen o výchozí adjektivum „konečné“. U druhého příkladu dochází naopak k transpozici zředňující, jelikož dochází ke zvýšení explicitnosti sdělení (byl použit překlad „*los equipos de construcción*“, ačkoli ve výchozí větě je podmět nevyjádřený). Měrové adjektivum „nepřetržitě“ bylo přeloženo v cílovém jazyce respondentem „24 horas“ a k tomu ještě doplněno „*siete días a la semana*“. V posledním příkladu byly ve výchozím jazyce použity výrazy „24 hodin“ a „nepřetržitě“, které se překladatel rozhodl přeložit pouze jedním výrazem, a to také „24 horas“.

Z důvodu žádného dalšího konstantně se objevujícího respondenta nyní zanalyzuji několik různých příkladů výskytů měrového adverbia „nepřetržitě“:

- Slyšela jsem, že jeden člověk škytal nepřetržitě 13 let.

Escuché que un hombre tuvo hipo por 13 años consecutivos.

(Subtitles, Pelíšky, 1999)

Zde překladatel zvolil překlad slovem *consecutivos* ve spojení „13 años *consecutivos*“, které by ve větě cílového jazyka představovalo přívlastek shodný (*complemento de nombre*).

- Máme nepřetržitě otevřeno.

Siempre estamos abiertos.

(Subtitles, Midnight run, 1988)

U tohoto příkladu překladatel použil k překladu španělské měrové adverbium *siempre* („vždy“).

- Jsem tu nepřetržitě od 18:30.

Llegué a las 6:30 y no me fui.

(Subtitles, Wolf, 1994)

Zde si můžeme povšimnout, že ve výchozím jazyce je věta jednoduchá, avšak v cílovém jazyce máme souvětí. Překladatel u tohoto příkladu zvolil přeložit měrové adverbium „nepřetržitě“ celou jednou větou a to „y no me fui“ (věta by tedy znamenala „Přišel jsem v 18:30 a ještě jsem neodešel“).

U překladu měrového adverbia „nepřetržitě“ v rámci filmových titulků jsem zaznamenal poměrně široké pojetí překladu. Nejpoužívanější ovšem zůstávají překlady pomocí vazby *24 horas* a pomocí španělského měrového adverbia *constantemente*. Ostatní španělské měrová adverbia, jako např. podle slovníků *permanentemente* nebo *ininterrumpidamente* byly nalezeny maximálně dvakrát ze všech případů. Jako poslední jsme vytáhli některé příklady, kde překladatelé užili jiných forem překladu, a které jsme následně zanalyzovali.

6 Měrové adverbia *poměrně*

Jako poslední budu analyzovat měrové adverbium „poměrně“, kterému ve slovnících náleží španělské ekvivalenty *relativamente* a *bastante*.

6.1 Analýza měrového adverbia *poměrně* v beletristickém textu

První podkapitola tedy začne analýzou daného měrového adverbia v korpusu s omezením na beletristický text. Korpus vyhledal celkem 47 záznamů s tímto měrovým adverbium, z nichž více jak polovina, konkrétně 28, patřilo španělskému měrovému adverbium *relativamente*. Kromě interpunkčních znamének však nebylo toto adverbium nalezeno v žádné jiné kolokaci.

- Je poměrně slabá, ježto hovoří jenom v noci.
Es relativamente débil, puesto que emite sólo por la noche.

(Karel Čapek, *Krakatit*, překladatel: Patricia Gonzalo de Jesús, Madrid: El Olivo azul, 2010)

- Bylo poměrně pohodlné, skýtalo mi mnoho volného času pro další studium a slibovalo doživotní dráhu vysokoškolského učitele.
Era relativamente cómodo, me dejaba mucho tiempo libre para seguir estudiando y me prometía, de por vida, una carrera de profesor universitario.

(Milan Kundera, *Žert*, překladatel: Fernando de Valenzuela, Barcelona: Editorial Seix Barral, 1994)

Jako druhé v pořadí nejčastějších výskytů je španělské měrové adverbium *bastante*, které se nacházelo v 5 záznamech. Z důvodu nízkého počtu výskytů zde ještě zmíním poslední respondent, kterým bylo španělské měrové adverbium *muy* (3 záznamy).

- V poslední době si byli poměrně blízcí, často se navštěvovali a chodili spolu na koncerty.

Últimamente se habían hecho bastante amigos, se vistaban a menudo e iban juntos a conciertos.

(Miloš Urban, Sedmikostelí, překladatel: Kepa Uharte Mendicoa, Madrid: Ediciones B, 2005)

- Jelikož T. S. Eliot je mi poměrně ne příliš znám, chci zavést řeč jinam, avšak ozve se netrpělivý Markousek, lačný další obehry, tak jdem.

Como no estoy muy familiarizada con T. S. Eliot, quiero cambiar el tema, pero en ese momento escuchamos la voz impaciente de Markie, que está ansioso por que lo vuelvan a desplumar, así que entramos nuevamente a la casa, donde encontramos a Ann.

(Josef Škvorecký, Hříchy pro pátera Knoxe, překladatel: Anita Gómez de Cardenas, Barcelona: Grupo Editorial Norma, 1999)

U výskytů v beletristickém textu je tedy patrné, že měrové adverbium „poměrně“ zastupuje především španělský ekvivalent *relativamente*. Poté byly nalezeny i ostatní ekvivalenty, např. *bastante* či *muy*, ale ty byly použity jen velmi zřídka.

6.2 Analýza měrového adverbia *poměrně* v odborném textu

Pro analýzu měrového adverbia „poměrně“ v odborném textu byl opět vybrán text právní. V takovém případě korpus vyhledal až 633 případů. Prvním a zároveň nejfrekventovanějším respondentem se stalo slovníky uváděné španělské měrové adverbium *relativamente*, kterému náleželo 257 záznamů. U tohoto měrového adverbia již byly zaznamenány i kolokace, nejčastěji se adverbium kolokovalo s adjektivy „stabilní“ (36x) a „vysoké“ (23x).

- Po vrcholovém roce 1996 ceny zemědělského CCM vykazovaly poměrně stabilní vývoj, zatímco ceny CMM používaného k průmyslovým účelům poklesly o 5%.

Sin embargo, mientras que los precios de la MCC agrícola mostraron un desarrollo relativamente estable después del máximo en 1996, los precios de la MCC utilizada para usos industriales disminuyeron en un 5%.

(Acquis, právní texty, 1999)

- V programu uvedené předpoklady míry inflace (na základě deflátoru HDP) se jeví jako realistické, avšak stále zůstávají poměrně vysoké, a představují proto ohrožení konkurenceschopnosti.

Las previsiones de inflación presentadas en el programa (basadas en el deflactor del PIB) parecen realistas, pero todavía siguen siendo relativamente elevadas, ya que representan un riesgo para la competitividad.

(Acquis, právní texty, 2005)

Analýza pokračuje dalším španělským ekvivalentem měrového adverbia *proporcionalmente*, kterému korpus vyhledal 111 záznamů. Tento respondent byl nalezen ve víceru kolokacích, nejčastěji se slovesem „sníží“ (16x) nebo s předložkou „podle“ (14x).

- Pokud je počet let pracovního poměru menší než 35, maximální částka důchodu se sníží poměrně.

Si el numero de años de servicio fuere menor, la cuantía máxima será reducida proporcionalmente.

(Acquis, právní texty, 1982)

- Účastnické podíly se rozdělí mezi členy poměrně podle výchozích údajů každého člena, na základě následujícího vzorce:

Las cuotas de participación se repartirán entre los Miembros proporcionalmente a los datos de base de cada Miembro, calculados mediante la siguiente fórmula:

(Acquis, právní texty, 2005)

Mezi respondenty měrového adverbia „poměrně“ v odborném textu se také řadí španělský ekvivalent *bastante*, kterému náleželo 59 výskytů. Tento respondent byl kolokován nejvíce se slovesem „být“ (10x), adjektivem „stabilní“ (8x) nebo substantivem „období“ (3x).

- Částky investované každý rok byly poměrně stabilní.

Las sumas invertidas cada año eran bastante estables.

(Acquis, právní texty, 2002)

- Doporučení navržená v souhrnné zprávě pro období po roce 2006 jsou poměrně krátká a obecná.

Por lo que respecta a periodos posteriores a 2006, las recomendaciones propuestas en el informe de síntesis son bastante limitadas y de naturaleza general.

(Acquis, právní texty, 2006)

- Náklady na pořízení strojního zařízení zůstávaly ve zkoumaném období poměrně stabilní, ale výkon se v průměru zvýšil z 10 disků CD-R za minutu v roce 1997 na 25 disků CD-R za minutu v roce 2000.

El coste de adquisición de la maquinaria seguía siendo bastante estable durante el periodo considerado, pero el rendimiento aumentó por término medio de 10 CD-R por minuto en 1997 a 25 CD-R por minuto en 2000.

(Acquis, právní texty, 2002)

U analýzy měrového adverbia „poměrně“ byly vybrány 3 nejfrekventovanější respondenty: *relativamente*, které již bylo analyzováno i v beletristickém textu, nový respondent *proporcionalmente* a jako třetí respondent *bastante*. Kromě těchto zmíněných španělských měrových adverbíí, několik záznamů čítaly i respondenty jako například: *comparativamente*, *muy* či spojení *en proporción* (předložka *en* a substantivum *proporción*).

6.3 Analýza měrového adverbia *poměrně* ve filmových titulkách

Poslední podkapitola budeme zasvěcena analýze měrového adverbia „poměrně“ ve filmových titulkách. V tomto ohledu korpus vyhledal celkem 246 záznamů, z nichž nejvíce skýtal respondent *bastante* se 47 výskyty, druhým nejčastějším byl respondent *muy* se 40 výskyty. Dalšími možnými překlady byly např. *relativamente* (12 výskyty) či *mucho* (9 výskyty). Uvedeme si několik příkladů:

- Jsi poměrně pěkná.
Eresa bastante bonita.

(Subtitles, Manhattan, 1979)

- Myslím si, že o těchto věcech toho vím poměrně hodně, tati.
Creo que sé bastante de eso, papá.

(Subtitles, The Pleasure of Your Company)

- Je milý, ale jeho konverzační potenciál je poměrně omezený.
Sólo Woofy, que es muy dulce... pero muy mal conversador.

(Subtitles, Bicentennial Man, 1999)

- Brookfield byl poměrně bezpečnou obcí, kde se o sebe sousedi starali.
Brookfield era una comunidad relativamente segura... donde los vecinos cuidaban a los vecinos...

(Subtitles, Cocaine Cowboys II: Hustlin' with the Godmother, 2008)

- Ted' zrovna dělám na něčem jiném, co mi zabírá poměrně dost času.
Ahora, otro proyecto me quito mucho tiempo.

(Subtitles, Empire Records, 1995)

I přes to, že korpus u analýzy měrového adverbia „poměrně“ s omezením na filmové titulky vyhledal až 247 výskytů s různými respondenty, ve velké většině došlo k výpusťce překladu daného měrového adverbia. Toto bylo několik příkladů s uvedenými častými respondenty pro měrové adverbium „poměrně“. Ve filmových titulcích ovšem nebylo toto adverbium nalezeno v kolokaci s jinými slovními druhy.

Závěr

V této bakalářské práci bylo nejprve v teoretické části obecně vysvětleno téma příslovcí a jejich funkce, klasifikaci, tvoření a stupňování a porovnali jsme si jejich pojetí a pojetí příslovcí míry v dostupných českých a španělských gramatikách.

U klasifikace adverbíí byla ukázaná jednotlivá pojetí různých gramatik, z čehož jsme mohli odvodit, že gramatika Zavadila a Čermáka rozdělení adverbíí zpracovala nejdetailněji z pohledu českých gramatik. Španělská gramatika Gómeze Torrega a její pojetí třídění adverbíí se z českých titulů nejvíce shodovala s gramatikou Hamplové. Gómez Torrego jako jediný navíc ještě klasifikaci obohacuje o 4 následující adverbia: *donde, cuando, cuanto a como*. Nemají-li přízvuk, jsou to adverbia vztažná, která se ve větě váží nebo vztahují na nějaký precedent. Pokud tato adverbia jsou přízvučná, nesou přízvuk na první slabice: *dónde, cuándo, cuánto, cómo* a používají se v přímých tázacích tvrzeních anebo v nepřímých tázacích větách. Dále jsem vymezil i adverbia proadverbiální (deiktická), která mají význam tázací, vztažný, ukazovací a vymezovací, a která podle Zavadila a Čermáka dále rozšiřují vlastní adverbia.

V další podkapitole jsem nastínil tvoření adverbíí, které je možno provést dvěma způsoby: shodně ve stejném tvaru s adjektivem v mužském rodě anebo utvořením rodu ženského z adjektiva a přidáním přípony *-mente*. Stejným způsobem můžeme utvořit adverbium i z adjektiva ve tvaru absolutního superlativu.

Jako poslední jsem uvedl, že pokud stojí ve větě vícero adverbíí, přípona *-mente* se připisuje poslednímu z nich. Pokračovali jsme nastíněním tématu stupňování adverbíí, což se dělí na pravidelné, jež se tvoří v druhém stupni připojením *más/menos* a ve třetím stupni *lo más/lo menos* a nepravidelné, kterým se stupňují pouze měrová adverbia *bien, mal, mucho a poco*.

V Poslední podkapitole teoretické části jsem se zabýval charakteristikou adverbíí a měrových adverbíí z pohledu českých i španělských gramatik. Podle českých gramatik jsme se dozvěděli, že adverbia měrová sdílejí některé charakteristiky s adverbii kvalitativními, a že mají význam velmi podobný s číslovkami neurčitými – udává totiž intenzitu příznaku či procesu (např. *poco, suficientemente*). Výjimkou může být měrové adverbium *mucho*, jež se pojí pouze se slovesy, pro postavení před adjektivy či adverbii se používá alolex *muy*. Ten ovšem může rozvíjet i některá substantiva, která byla transponována k pojmenování nějaké určité vlastnosti, např. *Siempre ha sido muy hembra*. České gramatiky se se španělskými shodují v tom, že adverbia modifikují

slovesa, adjektiva i další adverbia, a že jsou to slova neměnná. Dále uvádí, že některá adverbia mohou mít pouze jednu funkci, a to, že doplňují jeden slovní druh či určité příčestí a některá naopak mohou mít vícero funkcí, kdy mohou doplňovat několik slovních druhů.

V praktické části této bakalářské práce jsem pracoval s korpusem InterCorp, kde jsem prováděl analýzu vybraných měrových adverbii v rámci různých druhů textu. U beletristického textu jsme si mohli všimnout, že španělský slovníkový ekvivalent analyzovaného českého měrového adverbia vždy patřil mezi nejfrekventovanější korpusové respondenty. U textů odborných tomu bylo obdobně a o nejvíce odlišnosti se jednalo u překladu v rámci filmových titulků. Zde nejspíše pro snadnější čtení titulků a jejich přehled byl překlad většinou vynecháván a často byly voleny různé překladatelské postupy. Nejčastější formy překladu byly následující:

1) Překlad adverbium

Nejvíce bylo české měrové adverbium překládáno právě ekvivalenty španělských adverbii. U všech pěti analyzovaných měrových adverbii byl překlad adverbium ten nejzřetelnější. První analyzované měrové adverbium „zcela“ bylo nejvíce překládáno španělskými měrovými adverbii *completamente*, *totalmente* nebo *muy*. U jeho 20 výskytů v odborném textu však docházelo většinou k „vypuštění“ překladu, příp. k tomu, že překladatelé daný význam nijak dále neexplicitovali. Španělský respondent *totalmente* nebyl tolik aparentní, ale nějaká zastoupení přeci jen nasčítal.

U měrového adverbia „poněkud“ nejčastějším respondentním prostředkem byl překlad adverbium. Respondenty *un poco* a *un tanto* byly ty nejfrekventovanější u beletristického textu a u filmových titulků, poté například i respondent *algo*. U odborného textu převládal španělský ekvivalent měrového adverbia *ligeramente*.

Analýza pokračovala měrovým adverbium „částečně“, které bylo ve slovnících přeloženo jako *parcialmente*, které mělo nejvíce respondentů u odborného textu. U beletrie bylo překládáno jiným druhem překladu, který si specifikujeme v další kapitole. Respondent *parcialmente* byl dále nejvíce nalezen ve filmových titulkách, kde původní české měrové adverbium bylo v několika méně výskytech přeloženo španělským měrovým adverbium *un poco*.

Jako čtvrté měrové adverbium bylo „nepřetržitě“. Toto měrové adverbium bylo překladateli překládáno nejčastěji právě adverbii, např. *ininterrumpidamente*,

permanentemente, constantemente, continuamente. Respondenty ale vykazovaly i další možnosti překladu (viz dále).

Posledním analyzovaným měrovým adverbium bylo „poměrně“, jehož častými respondenty byla španělská měrová adverbia *relativamente, bastante*, popř. *muy*. U odborného textu překladatelé raději volili španělský ekvivalent *proporcionalmente* a u filmových titulků největší počet zaujímalo adverbium *bastante*.

Z tohoto shrnutí můžeme také vyvodit, že pro jedno české měrové adverbium existuje hned několik španělských měrových adverbíí a jejich používání není nijak fixní např. s ostatními větnými členy či slovními druhy.

2) Překlad pomocí předložky a substantiva nebo adjektiva

Kromě překladu adverbium, což se mimo jiné používalo k překladu daných měrových adverbíí nejvíce, se často objevoval překlad právě pomocí předložky a substantiva. Tato možnost byla velmi zřetelná u některých vybraných měrových adverbíí.

Častý typ překladu u měrového adverbia „zcela“ v rámci beletristického textu byl překlad předložkou a adjektivem. Dané české měrové adverbium tak bylo přeloženo spojením *por completo*, které se skádá z předložky *con* a adjektiva *completo*.

Např. velmi často byl tento typ překladu použit u měrového adverbia „částečně“, které v beletristickém textu bylo přeloženo spojením *en parte*, které se skládalo z předložky *en* a substantiva *parte*.

3) Ostatní typy překladu

Vysvětlili jsme si již překlad pomocí španělského adverbia, poté pomocí předložky a substantiva. Poslední možností překladu, jež vyplynula z našich analýz, bylo například kompletní vypuštění překladu či překlad pomocí spojení o několika slovních druzích. Takové příklady si dále vytyčíme.

U měrového adverbia „částečně“ v odborném textu bylo využito překladu pomocí respondentu *parcial*. Jak jsme v analýze tohoto měrového adverbia mohli vidět, tak tento respondent se v některých příkladech choval jako adjektivum a v dalších případech jako adverbium (které ale z měrových adverbíí nebylo ve větě samotné ani na posledním místě, tudíž nemohlo končit příponou *-mente*).

Ojedinělým případem bylo měrové adverbium „nepřetržitě“, u kterého, konkrétně v odborném textu, docházelo k překladu pomocí spojení *de forma continua, de manera*

continua nebo *de manera permanente*. V takovém případě bylo měrové adverbium tedy přeloženo předložkou *de*, substantivem *formalmanera* a adjektivem *continualpermanente*. Ve filmových titulkách jsme mohli zaznamenat další jedinečný překlad, kde došlo k překladu spojením *24 horas*, tedy pomocí číslovky a substantiva.

Cíl této bakalářské byl naplněn. Porovnáním pojetí adverbii z pohledu českých a španělských gramatik bylo nastíněno a v praktické části bylo dokázáno, že česká měrová adverbia mohou také ve španělském jazyce nejen několik různých ekvivalentů měrových adverbii, ale překladatelé nám různými možnostmi ukázali rozmanitost ve svých překladech. Jak bylo zmíněno výše, překládali např. pomocí předložky a substantiva, předložky a adjektiva a mnoha dalšími způsoby.

Resumen

El tema de esta tesis representa los medios correspondientes de los adverbios de cantidad en la lengua española y se dedica especialmente a diferentes posibilidades de la traducción de estos adverbios.

La tesis consta de dos partes, es decir, la parte teórica y la parte práctica. En primer lugar, la parte teórica describe el tema de los adverbios de una manera general, además se muestra qué son los adverbios, cómo se definen, qué funciones tienen y cuáles son sus propiedades. Se describe la clasificación de los adverbios detalladamente y se compara su concepto entre varias gramáticas tanto checas como españolas. La clasificación se ha dividido en varias partes, sean algunas más profundas que otras, y se ha demostrado que algunos autores de las gramáticas describen la clasificación aun más con detalles. Es más, se trató también de la formación de los adverbios y cómo se gradúan los adverbios, con lo que se ha explicado la graduación regular e irregular. Además se mencionan los adverbios de cantidad y sus funciones, con los cuales trabajan las gramáticas. Al final surge una comparación entre las gramáticas checas y las españolas de cómo han realizado dichos temas los autores diferentes.

En segundo lugar, la parte práctica ha sido dedicada a la traducción. Más concretamente, se ha elegido a 5 adverbios de cantidad checos que luego serían analizados en el corpús InterCorp, el cual forma parte del proyecto Corpús Nacional Checo. He utilizado también una de sus aplicaciones: Treq, cuya función es enumerar los posibles equivalentes más frecuentes para el propio adverbio de cantidad. A través del InterCorp, cada uno de estos adverbios se ha analizado en tres ambientes siguientes: el texto literario, el texto técnico y los subtítulos de películas. He analizado uno adverbio de cantidad por uno y he llegado a la conclusión que siempre y cada uno de esos adverbios de cantidad mostraban que era posible traducirlos de maneras diferentes. En el principio de cada análisis he mencionado qué eran los equivalentes españoles del propio adverbio de cantidad según el diccionario. Estos equivalentes fueron patentes sobre todo en los textos literarios y a veces en los subtítulos de películas. Raramente era posible traducir el adverbio de cantidad con un sólo equivalente, por lo tanto surgieron varias traducciones únicas. De este modo, el penúltimo análisis del adverbio de cantidad checo *nepřetržitě* fue el más profundo y diverso, puesto que los traductores nos han dado muchísimas versiones de la traducción, especialmente tratándose de la traducción con los adverbios

de cantidad: *ininterrumpidamente, permanentemente, constantemente, continuamente* (traducción con el adverbio). Otras posibilidades eran: *de manera continua / de forma continua, de manera permanente* (traducción con la preposición, el sustantivo y el adjetivo), lo que ha sido patente en los textos técnicos o *24 horas* (traducción con el numeral y el sustantivo), lo que ha sido más frecuente en los subtítulos de películas.

El objetivo de este trabajo fue demostrar que los traductores eran capaz de traducir diferentes adverbios de cantidad checos con varias posibilidades y no sólo con los propios equivalentes españoles de los adverbios de cantidad, lo cual, se ha logrado. Al final de esta tesis se puede encontrar la conclusión, en la cual se han evaluado y resumido todos los conocimientos que han provenido de esta tesis y se ha dado una sumariación de las traducciones más frecuentes.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ALARCOS LLORACH, Emilio. *Gramática de la lengua española*. [1. vyd.]. Madrid: Espasa Calpe, 1999. Colección Nebrija y Bello. ISBN 84-239-7916-4.

ARAGONÉS, Luis. *Gramática de uso del español: teoría y práctica; con solucionario; C1 - C2*. Madrid: Ediciones SM, 2011. ISBN 84-675-2109-0

BÁEZ SAN JOSÉ, Valerio, Jana KRÁLOVÁ-KULLOVÁ a Josef DUBSKÝ. *Moderní gramatika španělštiny*. Plzeň: Fraus, 1999. ISBN 80-7238-054-0.

GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Gramática didáctica del español*. [4a ed.] Madrid: Ediciones SM, 1998. ISBN 84-348-5440-6

HAMPLOVÁ, Sylva. *Stručná mluvnice španělštiny*. [4. vyd.]. Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0552-8

KRÁLOVÁ-KULLOVÁ, Jana. *Fiesta!: španělština pro střední a jazykové školy*. Plzeň: Fraus, 2003. ISBN 80-7238-085-0

LINGEA. *Lingea španělsko-český, česko-španělský velký slovník*. [1. vyd.] Brno: Lingea s.r.o., 2009. ISBN 978-80-87062-64-7

MARCOS MARÍN, Francisco a ESPAÑA RAMÍREZ, Paloma. *Guía de gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe, S. A., 2001. ISBN 84-239-6028-5

SARMIENTO, Ramón. *Manual de corrección gramatical y de estilo. Español normativo, nivel superior*. [1a. ed.] Madrid: Sociedad General Española de Librería, S. A., 1997. ISBN 84-7143-606-X

ZAVADIL, Bohumil a ČERMÁK, Petr. *Mluvnice současné španělštiny: lingvisticky interpretační přístup*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 80-246-1641-4

Elektronické zdroje:

Český národní korpus. *Český národní korpus, InterCorp, verze 14 [online]*. Praha, 2022. Dostupné na <https://www.korpus.cz>

LINGEA. *Lingea online slovník*. Brno: Lingea s.r.o., 2005. Dostupné na <https://slovniky.lingea.cz>